

*Preek van 23 februari 2020, tijdens een doopdienst
gehouden in De Morgenster in Papendrecht
door ds. Piet van Die*

ARKJE VAN PAPIER

Ze nam een mand van papyrus, bestreek die met pek en teer, legde het kind erin en zette de mand tussen het riet langs de oever van de Nijl. (Exodus 2,3)

Naamloos kind in z'n bootje

Kijk hem daar drijven, dat nog naamloze kind in zijn arkje van papier. Arkje? Papier? Ja, want de Bijbel gebruikt, waar wij 'mand' vertalen, eigenlijk het woord dat ook gebruikt werd voor de ark van Noach. Het kind dat bekend zal worden als Mozes is een Noach in het klein.

Maar was Noach's ark van hout, deze is van papier. Of beter: van papyrus, de voorloper van papier. Gemaakt van rietstengels. Je maakte er een soort pap van, drukte het plat en als het droog was, had je een soort papier. Je kon erop schrijven. Maar van die papyrus-rietstengels kon je ook een bootje of zelfs boot van bouwen. Het was er dik genoeg voor.

Eén, twee, drie, vier...

Kijk hem daar dobberen, dit nu nog naamloze kind in zijn arkje van papier. Je zou er haast van gaan zingen: *'Een, twee, drie vier, arkje van, arkje van. Eén, twee, drie vier arkje van papier.'*

Wel een kwetsbaar bootje. Zou het niet zinken? Maar een echte moeder (of vader) neemt nooit halve maatregelen. De moeder van dit kindje had de naden van het arkje dichtgemaakt met leem en pek. Het zou blijven drijven. Het kind ligt er veilig. Nou ja, veilig? Veilig is het leven nooit. En zeker niet in de tijd waarin dit arkje te water werd gelaten. Dit joodse kind liep gevaar. En dus had de moeder deze weg bedacht. Een kwetsbare weg. Ze zette het arkje met daarin haar pasgeboren kindje in de golfslag van de rivier de Nijl en duwde het van de kant. Het bleef op de golfjes steken tussen het riet van de rivier.

God en mensen

Het verhaal van Mozes is een verhaal van God. Daarom kwam het in dat dikke boek. In de schatkist van verhalen van Israël. Verhalen over hoe God met mensen

door de tijd gaat. Met mensen ja, want zonder gaat het niet. Sterker, God werkt door mensen.

Nóg sterker, de eerste en belangrijkste manier waarop kinderen iets van God kunnen gaan merken, is door hun ouders of opvoeders. En dan heb ik het niet over dat ze hun kind leren bidden of Bijbelverhalen vertellen. Nee, hij gaat simpel om: liefde geven. Geven de ouders een kind geen liefde, dan zal het later geen of moeilijk een antenne ontwikkelen voor God. God is immers liefde. Als ouders hun kind liefde geven, wordt het dus al vertrouwd gemaakt met God. De eerste manier waarop God het leven van je kind binnenkomt, is door jouw warmte.

Een prinses

De kleine Mozes begon zijn kwetsbare leven met gevaar, ja, maar liefde zal hem redden. De liefde van zijn ouders. Van zijn zus. Maar ook van die onverwachte passant: de dochter van de farao. Ze bleek heel anders dan haar vader, de meedogenloze heerser.

Toen het arkje lag te dobberen tussen het riet, kwam zij toevallig bij die plek een bad nemen. Toevallig? Ach, wat is toeval? Toeval kan ook iets zijn dat je toevalt van Boven. Hoe dan ook, de prinses zag het arkje. Ze liet het halen en toen ze het opende, zag ze een huilende baby. Ze was meteen verkocht. Mededogen redde het kind. De zus van het kindje – ze had al die tijd stiekem op de uitkijk gestaan - greep meteen in: of ze moest zorgen voor een voedster? En zo zou het gaan. Het kind kwam terug bij zijn moeder en toen het wat groter was, werd het geadopteerd door de prinses. En dan zal hij Mozes gaan heten, want van zijn adoptiemoeder kreeg hij een Egyptische naam. Het kind dat zijn leven begon in een wiebelend arkje, zal er door zijn naam blijvend aan herinnerd worden. ‘Uit het water gehaald’, betekent die naam. En uitgerekend deze geadopteerde Egyptische prins zal de grootste profeet van Israël worden.

Sprookje?

Gedrieën – moeder, zus en adoptiemoeder – boden zij het kind toekomst. God werkt door mensen – gelovig of niet.

Het lijkt wel een sprookje. Te mooi om waar te zijn. Maar sprookjes eindigen altijd met: ze leefden nog lang en gelukkig. En zo zit het leven niet in elkaar. Elk kind dat geboren wordt, moet de golfslag van het leven op. Je geeft het van alles

mee. Liefde, geborgenheid. Je biedt het bescherming. Je gaat ervoor zorgen dat het arkje van zijn of haar leven gedicht is tegen gevaren. Maar al meteen begint een lang proces: het proces van loslaten. Je kind moet de wereld in. Je wilt het bij je houden. Koesteren. Maar tegelijk moet je het van de kant duwen. Het moet zijn of haar eigen weg vinden. In een niet al te zeker leven.

Hoopvol realisme

God zij dank leven wij niet in omstandigheden zoals die van de kleine Mozes. Maar er zijn in de wereld nog genoeg gevaren. Klimaatverandering. Toenemende grimmigheid in de wereld – ver weg, maar ook dichtbij. Je houdt je hart weleens vast. In wat voor wereld zullen onze kinderen en kleinkinderen opgroeien? Zal hun levensbootje het houden?

In de kerk zijn we realistisch, maar tegelijk hoopvol. We laten ons graag inspireren door de wijsheid in Bijbelverhalen. Verhalen die óók realistisch zijn. Ze stoppen de problemen niet weg. Maar tegelijk zijn het verhalen die willen vertellen: het komt goed. Het komt misschien niet altijd goed zoals je wilt of denkt, maar we geloven: het komt goed.

Doop

We hebben daar in de kerk ook een prachtig symbool voor: de doop. Ook dat symbool is realistisch. Dat kun je misschien niet zien aan die paar druppeltjes water die wij gebruiken. Maar oorspronkelijk was de doop een onderdompeling. Je ging kopje onder. Dat wilde laten zien: het leven kent een onveilige kant. Er kunnen perioden komen dat de golven over je heen slaan. Dat je kopje onder gaat in het leven. Of dat het water je aan de lippen staat. Dat je heen en weer word geslingerd. Dat het donker is.

Maar elke dopeling kwam ook weer op uit dat water als teken dat niet de angst of het duister het laatste woord zullen hebben, maar het licht en het leven. Zoals een liedje zingt: *‘Hier durven wij te dromen, dat alles goed zal komen.’* In dat teken stellen wij het leven van onze kinderen.

Broertje van Mozes

Ook van het kindje dat vandaag gedoopt zal worden. Boven zijn geboortekaartje stonden de woorden: 'Ontvangen in geloof, geboren uit liefde.' Een betere start kun je niet krijgen.

Straks gaat hij het water in. Het leven in. De afvaart begint. Want de kerk heeft in het verhaal van Mozes, net zoals in het verhaal van Noach, een voorafbeelding gezien van de doop. Elke dopeling gaat een weg die vergelijkbaar is met die van Mozes. Door en over het dragende, maar soms ook dreigende water van het leven heen zal hij het redden. Met hulp van mensen. Met hulp van God. Seth – het broertje van Mozes. En tegen Paul en Else, de papa en mama van Seth, zou ik zeggen: voedt hem net zo koninklijk op.